

LEGE nr. 23 din 4 martie 2016 privind regimul deținerii și utilizării armamentului din dotare și operațiunile cu arme și muniții în sistemul administrației penitenciare

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

Prezenta lege reglementează deținerea, portul, folosirea armelor, dispozitivelor militare și a munițiilor aferente acestora, în sistemul administrației penitenciare.

Art. 2

(1) Administrația Națională a Penitenciarelor și unitățile subordonate acestora sunt autorizate să procure, să înstrăineze, să dețină și să folosească arme letale, arme neletale, dispozitive militare, precum și muniția corespunzătoare, pentru înarmarea personalului propriu, conform statelor de organizare, programelor de înzestrare și responsabilităților pe care le au, potrivit reglementărilor specifice.

(2) Portul și uzul armelor în sistemul administrației penitenciare se fac cu respectarea prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3

Armele, dispozitivele militare și munițiile prevăzute la art. 2 alin. (1) sunt destinate instruirii și exercitării atribuțiilor de serviciu stabilite potrivit legii, având caracteristici tehnico-tactice care să permită realizarea obiectivelor stabilite, cu respectarea reglementărilor internaționale, europene și naționale.

Art. 4

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) act ostil - orice acțiune sau folosire a forței îndreptată împotriva unităților din sistemul penitenciar ori a mijloacelor de transport aparținând acestora, împotriva funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, a persoanelor private de libertate aflate în custodie sau a personalului celorlalte structuri cu care se execută misiuni în cooperare, care urmărește împiedicarea îndeplinirii misiunilor specifice;

b) armă - obiectul sau dispozitivul definit la art. 2 pct. I.1 din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) armă letală - arma definită la art. 2 pct. II.2 din Legea nr. 295/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) armă neletală - arma definită la art. 2 pct. II.3 din Legea nr. 295/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

e) dispozitive militare - dispozitivul prevăzut la art. 3 lit. c) din Legea nr. 122/2011 privind regimul armelor, dispozitivelor militare și munițiilor deținute de Ministerul Apărării Naționale și de forțele armate străine pe teritoriul României;

f) uz de armă - executarea tragerii cu o armă.

Art. 5

(1) Administrația Națională a Penitenciarelor și unitățile subordonate pot efectua următoarele operațiuni cu arme, dispozitive militare și muniții:

a) achiziționare;

b) transport;

c) depozitare;

d) înstrăinare;

e) reparare;

f) casare.

(2) Procedurile de efectuare a operațiunilor prevăzute la alin. (1) și normele specifice privind evidența, portul, folosirea și controlul stării tehnice a armelor, dispozitivelor militare și munițiilor se reglementează prin ordin al ministrului justiției.

CAPITOLUL II: Folosirea armelor, a muniției și dispozitivelor militare

Art. 6

Folosirea armelor, a muniției și dispozitivelor militare pentru instruire de către funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare este permisă doar în poligoanele special destinate, omologate și autorizate în acest scop.

Art. 7

(1) Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare sunt dotați cu arme letale și/sau arme neletale și pot face uz de armă în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în caz de legitimă apărare sau în stare de necesitate, în condițiile legii.

(2) Nu au dreptul de a purta arme letale și/sau arme neletale persoanele care nu au fost pregătite cu privire la uzul acestor arme.

Art. 8

(1) Folosirea mijloacelor prevăzute la art. 7 alin. (1) se face în conformitate cu prevederile legale, în mod gradual și proporțional, în raport de circumstanțe, după somația prealabilă, atunci când timpul permite, cu acordarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor și pentru executarea dispozițiilor funcționarului public cu statut special din sistemul administrației penitenciare, dacă nu s-au putut folosi alternative eficiente și mai puțin vătămătoare.

(2) Folosirea mijloacelor prevăzute la art. 7 alin. (1) nu trebuie să depășească nevoile reale pentru împiedicarea unui act ostil sau neutralizarea agresorilor în acțiunile îndreptate împotriva funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, a personalului celorlalte structuri cu care se execută misiuni în cooperare și a persoanelor private de libertate ori împotriva locurilor de deținere sau a mijloacelor de transport aparținând acestora.

(3) Folosirea mijloacelor prevăzute la art. 7 alin. (1) se face în baza unei pregătiri prealabile și cu stabilirea controlului operațiunilor desfășurate.

(4) Pregătirile prealabile și stabilirea controlului operațiunilor desfășurate, prevăzute la alin. (3), se reglementează prin ordin al ministrului justiției.

CAPITOLUL III: Uzul de arme letale

Art. 9

(1) Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, dotați cu arme letale, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, au dreptul de a face uz de armă, după ce s-a făcut somația legală, în următoarele situații:

- a)** împotriva celor care atacă locurile de deținere ori perimetrele sau zonele păzite, vizibil delimitate;
- b)** împotriva celor care, prin actul săvârșit, pun în pericol viața ori integritatea corporală a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, persoanelor private de libertate sau obiectivul păzit;
- c)** împotriva persoanelor care încearcă să pătrundă ori să iasă în mod ilegal în sau din locurile de deținere, perimetrele sau zonele păzite, vizibil delimitate, clădiri sau sedii cu altă destinație decât cea de deținere;
- d)** împotriva persoanelor care atacă orice imobil sau mijloc de transport din administrarea sau folosința unităților sistemului administrației penitenciare;
- e)** pentru a împiedica fuga de sub escortă sau evadarea celor aflați în stare legală de deținere, dacă aceștia pun în pericol viața unei persoane sau nu pot fi opriți prin alte mijloace;
- f)** în timpul acțiunilor de urmărire, descoperire și capturare a persoanelor private de libertate evadate, dacă acestea pun în pericol viața unei persoane sau nu pot fi oprite prin alte mijloace;
- g)** împotriva persoanei sau grupurilor de persoane care încearcă să pătrundă fără drept și prin violență în perimetrele, clădirile, construcțiile sau mijloacele de transport din administrarea sau utilizarea unităților sistemului administrației penitenciare;
- h)** împotriva celor care atacă sau împiedică funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare să execute misiunile specifice;
- i)** în executarea intervenției realizate în scopul prevenirii, reducerii sau eliminării riscului de producere a unor atacuri teroriste asupra factorilor umani și/sau materiali din sistemul penitenciar;
- j)** împotriva celor care atacă funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și/sau membrii celorlalte structuri din instituțiile sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională, atunci când se execută misiuni în cooperare;
- k)** împotriva oricărui vehicul folosit de persoane care săvârșesc faptele prevăzute la lit. a)-j), precum și împotriva conducătorului acestuia, care refuză să oprească, dacă acesta pune în pericol viața unei persoane sau nu poate fi oprit prin alte mijloace;
- l)** împotriva animalelor care pun în pericol viața sau integritatea corporală a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, a persoanelor private de libertate ori integritatea bunurilor aparținând sistemului penitenciar și a căror acțiune nu poate fi împiedicată prin alte mijloace.

(2) Somația se face prin cuvântul: "Stai!". În caz de nesupunere, se somează din nou prin cuvintele: "Stai, că trag!". Dacă cel în cauză nu se supune nici de această dată, se somează prin tragerea focului de armă în plan vertical sau într-o altă direcție sigură care să nu pericliteze viața, integritatea corporală sau bunurile oricărei persoane.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. d) și g) se face uz de armă numai după ce s-a repetat de 3 ori, la intervale de timp suficiente pentru dispersarea participanților, somația: "Părășiți, vom folosi arme letale!".

(4) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. k) se execută mai întâi un foc în plan vertical sau într-o altă direcție sigură care să nu pericliteze viața, integritatea corporală ori bunurile oricărei persoane, iar apoi se trage asupra pneurilor sau componentelor ce asigură deplasarea vehiculului, în scopul imobilizării acestuia. În mod excepțional, în situația în care imobilizarea vehiculului nu s-a putut realiza, se poate executa foc împotriva conducătorului acestuia, dacă acesta pune în pericol, în mod iminent, viața unei persoane sau obiectivul păzit.

(5) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. l) somația se face numai dacă animalul este însoțit și se adresează însoțitorului acestuia.

Art. 10

Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, dotați cu arme letale, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, au dreptul de a face uz de armă, fără somație, dacă nu există timpul necesar pentru aceasta:

- a)** în caz de legitimă apărare;
- b)** în caz de stare de necesitate.

Art. 11

(1) Uzul de armă, în condițiile și situațiile prevăzute în prezenta lege, se face în așa fel încât să ducă la imobilizarea celor împotriva cărora se folosește arma, trăgându-se, pe cât posibil, la picioare, pentru a evita cauzarea morții acestora.

(2) Dacă uzul de armă și-a atins scopul prevăzut la alin. (1), se încetează recurgerea la un asemenea mijloc.

(3) Funcționarul public cu statut special din sistemul administrației penitenciare care a făcut uz de armă este obligat, dacă pericolul nu mai subsistă, să acționeze imediat, pentru a se acorda primul ajutor persoanei rănite. Când situația nu permite acest lucru, solicită personal specializat.

Art. 12

Uzul de armă împotriva femeilor și bătrânilor trebuie evitat, pe cât posibil.

Art. 13

Se interzice uzul de armă letală:

- a)** împotriva copiilor, femeilor cu semne vizibile de sarcină și persoanelor cu semne vădite de invaliditate, cu excepția cazurilor în care înfrătuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane;
- b)** în situațiile în care s-ar primejdui viața altor persoane ori s-ar viola teritoriul, spațiul aerian sau apele naționale ale unui stat vecin.

CAPITOLUL IV: Uzul de arme neletale

Art. 14

(1) Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, dotați cu arme neletale, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, au dreptul de a face uz de armă, după ce s-a făcut somația legală, în următoarele situații:

- a)** pentru restabilirea ordinii tulburate de comportamentul necorespunzător al persoanelor private de libertate, generator al unor incidente operaționale sau critice, în locurile de deținere și în afara acestora;
- b)** în situațiile prevăzute la art. 9 alin. (1);
- c)** împotriva persoanelor private de libertate, în cazul neexecutării dispozițiilor legale ale funcționarului public cu statut special din sistemul administrației penitenciare, numai dacă există o temere legitimă că acțiunile persoanelor private de libertate pot pune în pericol viața, integritatea corporală sau bunurile oricărei persoane.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) lit. a) se face uz de armă numai după ce s-a repetat de 3 ori, la intervale de timp suficiente pentru dispersarea participanților, somația: "Părășiți, vom folosi arme neletale!".

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c), somația se face prin cuvântul: "Stai!". În caz de nesupunere se somează din nou, prin cuvintele: "Stai, că trag!". Dacă nici de această dată nu sunt executate dispozițiile transmise, se face uz de armă, în așa fel încât să ducă la imobilizarea celor împotriva cărora se folosește arma.

Art. 15

Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, dotați cu arme neletale, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, au dreptul de a face uz de armă, fără somație, dacă nu există timpul necesar pentru aceasta:

a) în caz de legitimă apărare;

b) în caz de stare de necesitate.

Art. 16

Uzul de armă neletală se execută evitându-se, pe cât posibil, tragerea în zona capului.

Art. 17

Prevederile art. 11 alin. (2) și (3), art. 12 și art. 13 lit. a) se aplică în mod corespunzător în cazul uzului de armă neletală.

CAPITOLUL V: Dispoziții finale

Art. 18

(1) Administrația Națională a Penitenciarelor și unitățile subordonate au obligația de a organiza, periodic, sesiuni de formare profesională, pentru toți funcționarii publici cu statut special, pentru dobândirea unui comportament reflex privind uzul de armă, în conformitate cu normele legale, precum și cu privire la modul de reacție în astfel de situații.

(2) Organizarea și desfășurarea sesiunilor de formare profesională prevăzute la alin. (1) se reglementează prin ordin al ministrului justiției.

Art. 19

Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare sunt autorizați ca, în situațiile prevăzute la art. 9, 10, 14 și 15, să rețină, să legitimeze și să predea organelor în drept, de îndată, persoanele imobilizate, altele decât persoanele private de libertate, ca urmare a executării somațiilor sau a uzului de armă.

Art. 20

În cazuri temeinic justificate, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, la propunerea motivată a directorului de unitate și cu aprobarea directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, pot deține asupra lor arme letale sau neletale aparținând unității, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului justiției.

Art. 21

(1) Funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare care au făcut uz de armă sunt obligați să anunțe această situație, pe cale ierarhică, de îndată ce situația o permite. Imediat ce este posibil, informarea se va face și în scris.

(2) Dacă în urma uzului de armă s-a produs moartea sau vătămarea unei persoane, directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, după caz, directorul unității subordonate ori înlocuitorul legal al acestora este obligat să anunțe de îndată procurorul competent.

(3) Folosirea armamentului din dotare în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau pentru îndeplinirea misiunilor specifice, în condițiile și în cazurile prevăzute de lege, înlătură caracterul penal al faptei și răspunderea civilă pentru pagubele produse.

..****..

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALERIU-ȘTEFAN ZGONEA
PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 174 din data de 8 martie 2016